

Oponentský posudek

Název: Vliv neurotičnosti na výskyt negativních emocí v REM snech ve spánkové laboratoři

Student: Kristýna Vejtasová

Oponent: Mgr. Lukáš Hejtmánek, Ph.D.

Kolegyně Vejtasová představuje práci o vlivu osobnostního rysů na obsah snů. Práce si dala za úkol sledovat, zdali u participantů se zvýšenou mírou neuroticismu roste míra strachu, smutku, hněvu a zmatku ve snech. Z výsledků vyplývá, že míra neuroticismu neovlivňuje obsah snů znatelným způsobem.

Co se vlastního přínosu k práci týče, autorka využila již připravené a nasbírané studie pro grantový projekt. Její přínos do práce je tedy postaven na analýze dodaných dat.

Úvod do práce je nadměru dobře zpracovaný. Práce je napsaná srozumitelně, odborně a věcně. Metodologie je srozumitelná a dobře zvolená, avšak samotný postup bakalářské práce se ztrácí v dlouhém rozpisu všech aspektů napojeného grantu, které nejsou pro překládanou práci zásadní. Výsledková sekce je nedostačující, statistické zpracování je limitované a občas chybné a závěry nejsou vždy formulovány správně. Chybí analýza dat pro demografické skupiny či další potenciální prediktory, které měla autorka k dispozici. Kritický pohled na získané výsledky ve vztahu k provedené metodologii a předchozím studiím je též omezený.

Vzhledem k tomu, že hlavní přínos autorky je právě analytická část, navrhuji známku **velmi dobře**.

Vlastní činnost – zapojení do projektu

Z textu vyplývá, že kolegyně na výzkumu pracovala výhradně na analýze a interpretaci již předpřipravených dat. Tedy není strůjcem metodologie, data nesbírala a nezpracovávala.

Obsah teoretické části

Nové citace, téměř výhradně 2000 a novější. Práce je na bakalářský přehled více než vyčerpávající, přesto věcná a drží se tématu. Perfektní práce.

Metodologie

Detailně a srozumitelně rozepsaný postup, avšak místy lehce zmatečný, neboť většina se neváže k obsahu práce. Chybí mi pouze schematické zobrazení postupu a stručné vymezení co je relevantní pro konkrétní práci. Je poměrně zdlouhavý, data se sbírala několikrát několik nocí a není mi vždy jasné, jak se co váže ke konkrétní bakalářské práci.

Zpracování a prezentace výsledků

Výsledky jsou shrnuty na dvou stránkách a vzhledem k množství informací, které měla autorka k dispozici (věk, pohlaví, míra depresivity apod.), jsou silně nedostatečné. Chybí deskriptivní statistiky proměnných. Nebyly provedeny kontroly správnosti použití statistických testů. Z grafu 1 vyplývá, že data možná obsahují extrémní hodnoty, což by ani u Pearsonovy korelace ani u regrese být neměly. Data jsou spíše ordinální, přesto jsou analyzována jako intervalové. Práce obsahuje pouze jeden graf, který není popsán (nikde není jasné, co je na ose Y, člověk se musí domýšlet/hledat v textu). Některé interpretace nejsou ze statistického hlediska správné (zamítání hypotéz, interpretace R²). V grafech je méně bodů, než je počet participantů. OLS Regrese a Pearsonova korelace jsou redundantní - R² regrese je R na druhou a měří prakticky to samé.

Kritické myšlení

Velká část limitací, které jsou v práci zmiňují, se nevztahuje přímo k výsledkům studie, ale jedná se o obecné limitace opakující se znovu a znovu – více participantů, delší experimentu, více měření či problémy s nahráváním. Tyto limitace nejsou zcela na místě, neboť více dat nezmění nutně sílu korelace, narušení nahrávání kvůli pocení neovlivní míru neuroticismu. Některé argumenty nejsou jasně vázané k výsledkům – proč vadí absence osob s rodinami ve vzorku? Mělo by u nich fungovat snění jinak?

Formátování

Práce je pečlivě napsaná, citace správně formátované. Pouze abstrakt by mohl být obsažnější, není zcela jasné, co bylo cílem studie a co znamenají hesla jako “zmatek”. Deskriptivní tabulka je perfektní, výsledkové tabulky a grafy jsou nedostačující (anglické popisky, chybějící informace o počtech participantů, chybí částí regresního modelu - Intercept). Úvodní sekce je bezchybná,

Styl psaní

Velice dobře napsaný akademický text, objektivní, věcný. Kvalita značně upadá v sekcích výsledky a diskuse, avšak celkově kvalitní práce,

Doplňující otázky

Byly splněny podmínky pro použití Pearsonova korelačního koeficientu a regresní analýzy?

Jakým jiným způsobem byste analyzovala data a jaké nové výsledky byste obdržela?

Jakým způsobem jste nakládala s odlehlými hodnotami?

Byla provedena korekce na mnohočetné porovnání? Pokud ne, jakou byste použila a jak by ovlivnila výsledky.

V limitacích stojí, že ve vzorku chybí osoby s rodinami. Proč je to pro překládaný výzkum problém?

Proč je v grafu méně bodů, než jste měla participantů?

Jaký je vztah mezi jednotlivými emocemi vyskytujícími se v REM? Jsou na sobě nezávislé?

Jedním z přístupů k osobnostním inventářům je, že hodnotí spíše sebenáhled než objektivní a stabilní osobnost. Jak tento přístup může vysvětlit vaše výsledky?

Neuroticismus lze chápat nikoli jako míru negativity, ale spíše reakce na situace. Máte informace o tom, co se lidem dělo den předem, co by mohlo ovlivnit jejich sny?

Lukáš Hejtmánek
V Praze 7.9.2022